

Af Monica Papazu, Tidehverv 2017 nr. 5, s.77-82

Ethvert menneske, som har levet i et kommunistland, har kendt til et dualistisk verdensbillede: Ved siden af den officielt vedtagne "sandhed" fandtes en – for nu at bruge et gængs udtryk fra den seneste tid – "alternativ" verden med "alternative" nyheder, fakta og holdninger. Det "alternative" var ikke en hypotese eller en opdigtning – det var dagens realitet, konkret erfaret, den realitet, som blev bortcensureret af magthaverne. Når forældrene sendte deres børn i skolen, mindede de dem om at passe på, hvad de sagde offentligt, og fra sine spæde år vidste enhver, at det kræver mod og offervilje at krydse grænsen mellem de to verdener. Ved at bevare grænsen (dvs. ved at tie) forsvarede man sine overlevelsesmuligheder – men samtidig voksede selvforagten i én selv. For man kendte forskel på sandhed og løgn.

I denne lukkede verden var de forbudte radio-stationer Radio Free Europe/Radio Liberty og Voice of America, som man gjorde sig store anstrengelser for at lytte til på trods af statens støjsending, som en mundfuld frisk luft. Der blev vores "alternative" og sande verden bekræftet – men kun delvist. For man undrede sig over, at nogle af udsendelserne også indeholdt opdigtede historier og kulørte overdrivelser. "Når vores virkelighed er så forfærdelig som den er, hvorfor behøver de at pynte på den? Er det ikke nok at sige sandheden?" spurgte vi hinanden. Vi behøvede ikke anti-kommunistisk propaganda; det, vi behøvede, var, at sandheden blev sagt. Ved disse udenlandske udsendelser blev en flig løftet: Glimtvis så vi sider af Vestens brogede realitet, som modsagde vores naive forestillinger.

Da jeg for snart 40 år siden kom til Danmark, forsvandt mine illusioner om "den frie verden", illusioner næret af kommunismens erfaring og af det naturlige håb om noget bedre, på rekord tid. Denne opvågning skildrede jeg i det allerførste essay, jeg skrev i Danmark – på engelsk, fordi mit danske sprog endnu ikke var modent til det – og som hed "Submitted to Freedom", dvs. "At være underkastet friheden"(1). Det var ingen jubel over friheden. Titlens paradoks fortalte om frihedens dårlige vilkår i Vesten, hvilket jeg senere også beskrev i bl.a. min bog Signalement af Danmark og dansk åndsliv.

Paradokset var, at uden åbenbar overvågning og censur var åndsfriheden mere begrænset i Vesten end i et østland. I østlandene havde den offentlige ideologi så godt som ingen magt over

sindene. Der var vandtætte skotter mellem det offentlige og det private, og de var det, fordi de enkelte mennesker opretholdt dem. Under den kommunistiske verdens overflade eksisterede stadig et sundt fællesskab, som propaganda prellede af på, og som var grundlæggende konservativt. Kristen tro, national bevidsthed, familie, kærlighed til åndskulturen, sans for retfærdighed, sund fornuft var blevet bevaret. Den sande kulturrevolution havde til gengæld fundet sted i Vesten. Det var Vesten, der var modtagelig for den såkaldte "progressive" ideologi (det var jo også Vesten, der var ophavsmand til den), som nu havde gennemtrængt barrieren mellem det offentlige og det private. Ideologien sivede umærkeligt ned gennem hele samfundet og påvirkede i al stilhed menneskene. Og der var ikke mange, der rejste sig i protest. Ikke mange, der opdagede truslerne mod friheden og ydede modstand. Men Tidehverv gjorde det. Søren Krarup, Jesper Langballe og bladet i det hele taget gjorde det.

I de seneste år og især i den allerseneste tid er den officielle linje blevet strammet betydeligt, og et reelt censur-apparat er dukket op til overfladen. Det vil ikke kalde sig selv ved sit rette navn, men skjuler sig under positivt ladede udtryk: Kamp mod "racisme", kamp mod "fake news". Da ingen vil gå ind for racisme eller for løgne, er facaden indbydende; den appellerer til "det bedste" i mennesket. Men i realiteten drejer det sig om et bevidst forsøg på at styre nyhedsformidlingen ved at autorisere bestemte nyheder og, i parallel, stemple som ikkeeksisterende den del af virkeligheden, man ikke ønsker bliver bragt frem, og ved at erklære ikke-mainstream holdninger for illegitime.

Vi vil i det følgende se på en række eksempler.

Europa-Parlamentet eller "hvad der er sket, kan altid laves om"

Europa-Parlamentet er en aktiv og modig størrelse – så aktiv og modig, at det har givet sig selv mundkurv på. I sin nye regel nr. 165 fra i år kundgøres, ikke alene at "fornærmende, racistisk og xenofobisk sprog og adfærd" er forbudt i Europa-Parlamentet, men at Præsidenten har magt til at afbryde transmissionen af debatten, hvis sådanne tilfælde finder sted. Hvad mere er, han er bemyndiget til "at slette (disse tilfælde) fra det audiovisuelle arkiv"(2).

Det er banalt at minde om, at dette er en kopi af kommunistlandenes censur-praksis, men det er ikke desto mindre vigtigt at påpege parallellen. Udtalelser og hændelser, som ikke svarede til kommunistpartiets linje, blev slettet fra dagens aviser, inden de gik i trykken. Arkiver blev revideret for at bringe fortiden i overensstemmelse med den aktuelle ideologiske linje. Fotografier af personer, som faldt i unåde, blev fjernet fra de gamle aviser. Ja, både nutiden og

fortiden blev lavet om – og EU som et magtapparat med totalitære tendenser har i dag lært lektionen.

Her drejer det sig ikke om en høflighedsregel – gensidig respekt som forudsætning for samtalen – men om noget andet, for ”fornærmende, racistisk og xenofobisk” er ord, som er blevet arbitrært gendefineret. ”Racistisk” i dag har intet med racer at gøre; ”xenofobisk” betegner ikke længere en patologisk frygt for alt fremmed; og ”fornærmende” er blot et subjektivt begreb uden fast indhold, men har som mål at forhindre, at kritikken af følsomme emner kommer til orde.

”Racistisk, xenofobisk, fornærmende” er etiketter, som hænges op på holdninger, ”man” ikke er enig i og ønsker at bringe til tavshed. Hvilke holdninger? Bekymringen for sit eget land og trofastheden mod det – grundlæggende den nationale bevidsthed, som ikke kan andet end sætte spørgsmålstegn ved indvandringen (især fra islamiske lande) og ved tabet af national suverænitet i det hele taget.

Og hvem er ”man”? Den mægtige, allestedsnærværende, anonyme ”man” er ideologien ved magten.

Efter kommunismens fald troede mange, at ideologiernes tid var forbi – ligesom Francis Fukuyama, der i sin naivitet troede, at historien, sådan som vi har kendt den siden de ældste tider, er forbi. Omkring den tid, hans *Historiens afslutning* (1992) blev offentliggjort, udkom i Frankrig en helt anderledes bog, som jeg for år tilbage har omtalt i *Tidehverv*, skrevet af den nu afdøde sociolog Paul Yonnet. Bogens undertitel er ”Anti-racismen og den nationale fortælling”(3). Ved en analyse, som tager en mangfoldighed af institutioner og fænomener i betragtning, når Yonnet til den konklusion, at Vesten allerede har fået en erstatningsideologi i marxismens sted, at denne ideologi opererer ved tvang (diffust, men ganske reelt), og at den har karakter af statsideologi. Det drejer sig om at fjerne ”den nationale fortælling” fra det offentlige rum; sammenblende ”racisme” og ”xenofobi” med fædrelandskærligheden, for så at fordømme den; genskrive historien for at udslette folks nationale værdighed; beskrive nutiden i utopiens lyserøde farver for at få menneskets sind til at tilpasse sig indvandringen. Det, som Yonnet for et kvart århundrede siden beskrev som den franske stats nye ideologi, er nu bare flyttet over til overstaten EU.

EU's Sandhedsministerium

Censur-reglen i Europa-Parlamentet er kun en brøkdel af EU's omfattende censur-virksomhed. Anderledes vægt har East StratCom, som er den synlige gren af et orwellsk Sandhedsministerium. Det er blevet dannet, som man véd, på foranledning af bl.a. daværende udenrigsminister Martin Lidegaard (R) og støttes af nuværende udenrigsminister Anders Samuelsen (LA). East StratComs aktivitet har to sider, som er uløseligt forbundet med hinanden: At skabe et positivt billede af EU og at bekæmpe Ruslands såkaldte misinformation.

Den første dansker stemplet som Kremls propagandist er journalist og teolog Iben Thranholm. I en artikel i Russia Insider pegede Iben Thranholm på Vestens forræderi over for sin åndelige arv og det problematiske ved den massive islamiske indvandring i Europa. Ved at angive Iben Thranholms personlige holdninger som russisk propaganda antyder East StratCom, at EU-systemet har en klart defineret ideologi, en "partiets linje" som i de hedengangne kommuniststater, i forhold til hvilken afvigende meninger – såsom forsvaret for det kristne Europa – er "misinformation" i en fremmed magts tjeneste.

East StratCom er ikke kommet som et lyn fra EU's demokratiske himmel. Dens eksistens er mindre overraskende, end man umiddelbart har antaget. Enhver politisk konstruktion, som hviler på en ideologi ovenfra og mangler naturlig opbakning, fornemmer sin svaghed og har behov for en propaganda- instans, som skal påvirke menneskenes tanker og adfærd og skabe enhed i massen. Allerede siden Maastricht-Traktaten har EUapparatet været klar over behovet for propaganda. Som noteret i EU-parlamentariker Willy De Clercq's rapport fra 1993 (Reflection on Information and Communication Policy of the European Union)(4) "befinder EU sig i en kritisk situation, hvad angår tillid, troværdighed, ønskværdighed, økonomiske resultater, fredsbevarende evne, offentlig anerkendelse og folkestøtte" – en diagnose, som intet har mistet af sin aktualitet.

Som løsning foreslår rapporten, at borgerne skal udsættes for "stimuli, der skal ændre deres holdninger" – hvilket er en hvilken som helst propagandas mål: At kortslutte menneskets tankevirksomhed og skabe betingede reflekser som hos Pavlovs hunde.

Rapporten er præcis i beskrivelsen af propagandaens aktionssfære: De, som propagandaen retter sig imod ("receivers"), skal selv blive til afsendere af propaganda ("relays" og "multipliers"). De samlede "stimuli", mangfoldiggjort gennem medier, foreninger, skoleundervisning osv., skal skabe enhed hos en masse, som overalt vil adlyde slagordet "Together!"

Denne enhed, bemærkes endvidere, er vanskelig at opnå – propaganda må træde til – fordi ”behovet for at stå sammen over for en fælles fjende stort set er forsvundet med sammenbruddet af Sovjetunionen”.

I de over 20 år, rapporten har ligget brak, har EU's natur ikke ændret sig. Systemets behov for propaganda er kun blevet større. East StratCom tager tråden op fra de fejlslagne bestræbelser i 1990'erne.

Den bedste metode for at integrere en uregerlig masse (Brexit har vist, hvor ulydig denne masse kan være) er stadig at sætte fokus på et fjendebillede. Fjendebilledet – i dette tilfælde Rusland – er primært til indvendig brug. I den udkrystalliseres den fjende, som skal skabe enhed i flokken, og over på den projiceres også EU-kritikken, som bliver frataget enhver legitimitet. Samme mekanisme blev ellers brugt i østlandene, hvor kritikken af det kommunistiske system per definition var landsforræderi i Vestens tjeneste.

EU's aktuelle propaganda-indsats står i grel kontrast til den måde, Vesten opførte sig på i den kommunistiske periode. Så sent som i begyndelsen af 1980'erne var det bon ton i en betragtelig del af den vestlige presse, den danske indbefattet, at vise forståelse for fredsbevægelserne til fordel for Sovjetunionen og omtale fjenden – den reelle fjende og ikke et fjendebillede – i høflige, sommetider endda lovprisende, vendinger, som tilfældet var med den radikale politiker K. Helveg Petersens 76 sider lange forord til Ceausescus taler.

Kontrasten mellem de to perioder er ikke tilfældig. Over for en reel fjende er propaganda stort set overflødig – virkeligheden taler for sig selv – og driver man propaganda i stedet for at nøjes med sandheden, kan man let miste sin troværdighed. Propaganda er først en nødvendighed, når et fjendebillede skal skabes.

I dag er russofobien bon ton. Som en snebold, der ruller fra det ene medie til det andet, forøger den sin masse. Jo oftere en falskhed bliver gentaget, jo større sandsynlighed for, at den til sidst etablerer sig som en vedtaget sandhed. Den skaber et miljø, forgrener sig og gennemtrænger folks kritiske panser. Den bringer folk sammen, fordi de har noget tilfælles, idet de blot gentager den halve sandhed eller den direkte løgn, de blev fodret med.

”Russofobien er ikke blot en kritik af Rusland”, skriver professor ved San Francisco State

University Andrei Tsygankov. Det er rationelt at kritisere Rusland på lige fod med et hvilket som helst andet land. "Russofobien er derimod en kritik, som er ude af proportioner, fremført med det mål at ødelægge en nations politiske ry"(5).

Russofobien maler Rusland i de mørkeste farver; bringer negative træk i fokus, således at helhedsbilledet fordrejes; påstår, at Rusland er det samme som Sovjetunionen (hvilket er anakronistisk); fordømmer Ruslands indblanding i Ukraine (og minimerer eller fornægter Vestens indblanding); tillægger Rusland imperialistiske hensigter (efter at det er Vesten, der siden kommunismens fald – med god eller dårlig begrundelse – både har udvidet sit territorium, sin militære alliance og ført en lang række krige i Mellemøsten, Nordafrika og Europa, mere præcist Serbien).

Med det ideologiske skema, som russofobien skaber, kan enhver rationel kritik af EU og Vesten stemples som pro-russisk propaganda. At "i Irak er 165.000 civile blevet dræbt af USA og dets allierede i de seneste 13 år", kan også udlægges som "Kreml-narrativ".

Citatet stammer dog fra den amerikanske professor Zbigniew Brzezinski, som blot er én af de mange velansete vestlige stemmer, som efter at have set Vestens fejltagelser i øjnene er begyndt at anlægge en realistisk holdning over for Rusland. I sin artikel "Towards a Global Realignment" (The American Interest, 17. april 2016) gør Brzezinski – som en anden "nyttig idiot" – op med den aggressive holdning over for Rusland, han selv tidligere har bidraget til. Ændringen skyldes, at de præmisser, som den anti-russiske holdning hvilede på, er forsvundet. Rusland var en hindring for realiseringen af USA's "globale herredømme", men denne status kan USA ikke opretholde: "USA er ikke længere en imperiemagt gældende overalt i verden". I denne situation skal USA "række ud mod" Rusland som en strategisk "partner". Hvad Rusland angår, opfatter Brzezinski landet, ikke som drevet af imperiale ønsker, men tværtimod som på vej ud af imperiet: Et fundamentalt "europæisk" land, som "for første gang i sin historie er i gang med at blive en sand nationalstat, hvilket er lige så betydningsfuldt, som det i almindelighed bliver overset".

Brzezinskis analyse bringer en forståelse af Rusland, som fra en ny vinkel kan forklare både positive og negative træk ved dette land.

Menneskets evne til at reflektere kan ingen propaganda eller censur få definitivt bugt med. Men det orwellske "to minutters had", EU søger at implementere gennem East StratCom, er ikke desto mindre en aggression mod EU's egne borgere, som skal bringes sammen gennem det

usleste – men også mest ustadige – bindemiddel, nemlig hadet.

Fra Harvard University til det danske Kulturministerium

Men hvorfor skal EU's propaganda rettes mod Rusland? Behovet for at samle masserne over for et fjendebillede er, som før nævnt, ganske normalt. Men der findes også en anden grund, vigtigere måske end den første. Det er, fordi konservatismen er en uønsket størrelse i Vesten. Dette bringer os til vores tredje eksempel, som denne gang stammer fra den amerikanske verden. Modsat USA's mainstream-presse, som med store bogstaver profeterede Hillary Clintons jordskredssejr (ingen har anklaget disse medier for "fake news"), er det Donald Trump, som vandt valget. Dette har udløst en hidtil uset smædekampagne i parnassets medier, som ikke anså sig for hævet over at bruge det mest trivielle dæmoniseringsbillede: Trump som den nye Hitler (f.eks. The Washington Post(6)). Men denne sejr har udløst mere end det: Jagten på de "alternative" mediers "fake news", medier, som ikke deltager i hetzen mod Trump: Enten er du med os – eller er du en løgner! Og skældsordet "fake news" kastes som en bold fra den ene side til den anden, hver part med sit selvbestaltede monopol på sandheden.

Et ganske interessant eksempel, som rammer dybt, fordi det ligger i hjertet af den akademiske verden, er Harvard University's lange liste over suspekte medier (udarbejdet af adjunkt i medievidenskab Melissa Zimdars)(7). Man finder her den uomgængelige anklage mod "hate speech" ("racisme", "kvindehad", "homofobi", "diskrimination") såvel som kategorierne "konspirationsteori", "metafysik" (!), "satire" (!) og bare "fake".

Må man tillade sig et spørgsmål: Hvem i alverden har da læst disse hundredtusinder af sider, som i øvrigt også omfatter artikler skrevet af respekterede journalister, anerkendte forskere, forfattere og universitetsprofessorer? Hvem bestemmer, hvad sandhed og løgn er? På hvilket grundlag? Og hvordan har et universitet tænkt sig at fremme de studerendes – eller bare de almindelige læseres – kritiske sans ved netop at lede dem i én bestemt retning, mod ét standpunkt, det eneste, som erklæres som gyldigt? For ethvert "læs ikke det" modsvares som en konsekvens af et "læs det i stedet!"

I udarbejdelsen af Harvard's liste har metoden været det åbenlyse "amalgam". "Amalgam" er det nye, meget udbredte, efterhånden humoristisk brugte, franske udtryk for "sammenblanding". Hvis nogen f.eks. siger, at terrorismen i Europa har noget at gøre med islam, råbes der: "pas d'amalgam!" (i folkemunde: "pasdamalgam" skrevet i ét) dvs. "man må ikke sammenblende". Omvendt er "amalgamet" yderst kærkomment i andre situationer, som det er tilfældet her. Listen

blander decideret dårlige hjemmesider på nettet med respektable forsknings- og opinionssider, såsom det akademiske Global Research. ca. eller den konservative Paul Craig Roberts personlige hjemmeside (Paul Craig Roberts, prisvindende journalist og doktor i økonomi, har været Ronald Reagans vice-økonomiminister). Som for-ventet er Jihad Watch, FrontPage Magazine (frontpagmag) (med kendte navne som Robert Spencer og Bruce Bawer) og Antiwar.com (Patrick Buchanan) ikke undgået den nye inkvisitors opmærksomhed. Heller ikke aviser som det amerikanske Daily Caller og solide tidsskrifter som Foreign Policy Journal og Chronicles har undgået Harvard's store kost. Og der er noget, som mange af de sortlistede publikationer har tilfælles: De er nemlig konservative. Det nye kriterium for saglighed og tilladte meninger er dette: Ikke at være konservativ (8).

Der findes også en anden kategori på Harvard's liste: De russiske publikationer såsom Russia Insider og The Saker (thesaker.is). East Stratcom's Disinformation Review og Harvard University's manuel over uønskede kilder overlapper således fint hinanden, uden at vi hidtil har set nogen reel forskning, der skulle dokumentere, at disse sider bygger på opdigtet materiale. Det er nok, at de er russiske, og at de er konservative.

Ja, Harvard University's initiativ svarer fuldstændig til East StratCom's. Det er ikke en amerikansk specialitet. I disse dage har vi desuden fået at vide, at det danske Kulturministerium har bevilget 2,9 millioner til Tjekdet.dk, hvis erklærede mål er at bekæmpe "falske nyheder". Kulturministeriet laver altså tankestyring for borgernes penge. De penge ville have været bedre givet ud til en kulturel opgave, såsom at fremme dansk kultur og bidrage til danskernes (ikke mindst børnenes) viden om deres egen kulturskat. I stedet ser det ud til, at man selv skal betale for den hånd, der skal lukke ens mund.

Hvor er den pålidelige journalistik blevet af?

Allerede i 2008 udgav Nick Davies, som er en af den britiske avis The Guardian's stjernejournalister, en fremragende research- og analyse- bog med den morsomme titel Flat Earth News(9). Nej, Davies beskæftiger sig ikke, som man måske ville tro, med internet-publikationer, men med mainstream-pressen, som skaber "konsensus". Og han lægger ikke fingre imellem: "I work in a corrupted profession" (s. 3). Forfaldet ligger i, at journalisterne ikke længere bekymrer sig om sandheden, og at deres fag er blevet til "masseproduktion af uvidenhed". Alt spiller ind: "det ringe professionelle niveau", "løgne og snyd", "godtroenhed" og ikke mindst "den nye, overlagte propaganda-bølge" (ss. 27-28).

Som titlen antyder, undersøger Nick Davies i sin bog fænomenet falske nyheder. Han definerer det således: "Nyheden om, at jorden er flad, er en historie, som synes at være rigtig. Den er almindeligt accepteret som sand. Det bliver et kætteri at antyde, at den ikke er sand – selv om den er fyldt med løgne, fordrejninger og propaganda" (s. 12).

"Jorden er flad" er den normale (og normgivende) tilstand i mainstream-pressen. Baseret på et studie, som Cardiff University foretog på hans foranstaltning, og som viser, at kun en mindre del (12 % - 20 %) af de historier, som de landsdækkende, velansete aviser bringer, er frugten af en personlig underundersøgelse (80 % er overtaget fra andre kilder) (ss. 52, 95), tegner Nick Davies et billede af, hvordan løgnene med lynets hast spredes og bliver til dagens vedtagne sandhed.

I vore dage er en journalist oftest en "fabriksarbejder" ved et "samlebånd" (ss. 56 ff.). Der skal produceres så meget tekst på så kort tid. Det er en fysisk umulighed at skrive egne historier, undersøge, skaffe sig egne kilder og i det hele taget reflektere; og i den anden ende er der desuden en arbejdsgiver, som forlanger en bestemt linje. Ifølge Nick Davies spiller arbejdsvilkårene en stor rolle i journalistikkens aktuelle misere. I denne situation finder journalisterne sikkerhed i mængden. En af reglerne for moderne journalistik er: Hold dig til det, som har opnået konsensus; hold dig til den vedtagne mening, til det, som alle "véd"! (ss. 125 ff.). Hvis en nyhed findes i flere medier, overtag den! Gør, som de andre! Du er på den sikre side, og du skal heller ikke sakke bagud (ss. 145 ff.). Flertallet af artiklerne er et "cut and paste" ("klippe og klistre"), kopier af hinanden, eller som Davies så stærkt siger: "genbrug af uvidenhed" ("recycle ignorance") (s. 73).

En anden, lige så vigtig regel er: Hold dig til "det officielle"! "The official line is safe" (s. 121). Regeringen, politikerne er gode kilder – man behøver ikke at tjekke.

Hvor kommer så nyhedsstrømmen, de upersonlige genbrugshistorier, som udgør 80 % af avisernes stof, fra? Fra nyhedsbureauer og PR-firmaer (mellem 41 % og 54 % stammer fra det sidstnævnte). Nyhedsbureauerne tjekker ikke nødvendigvis historierne, de videregiver blot f.eks. ministrenes udtalelser. Nyhedsbureauerne skaber historierne ved selv at fokusere på det ene fragment af virkeligheden frem for det andet og ved at fortælle om det fra deres egen vinkel – hvilket så mangfoldiggør sig uendeligt, idet det bliver overtaget – i mange tilfælde ordret endda – af aviserne rundt om i verden (ss. 101, 107). PR-firmaerne på deres side er ikke alene leverandører af et nyhedsmateriale, som ikke sjældent indeholder opdigtede eller forvrængede historier, men de udfører også en form for censur eller selvcensur, idet de afholder sig fra at bringe de informationer, som er til skade for deres klienter. PR-firmaerne spiller en betragtelig rolle i dagens politik: Historien om Iraks masseødelæggelsesvåben var egentlig et PR-nummer

(ss. 86-89, 157-204, 221 ff.).

Det er altså ikke de mere eller mindre beskedne hjemmesider på internettet, der er problemet. Disse publikationer, som sprænger konsensus, og som i nogle tilfælde baserer sig på uafhængig og seriøs forskning, kan endda have den fortjeneste at gøre opmærksom på den del af virkeligheden, som mainstreammedierne ikke beskæftiger sig med, og fortolke den fra en ny vinkel. Problemet derimod er, som Nick Davies viser, mainstream-journalistikken, som nyder prestige og har enorm udbredelse. Det er den, der skaber en opdigtet verden, hvor de mest fantasifyldte historier, utjekket, bliver til "sandhed". For nu at minde om Irak-krigen endnu en gang: Det var ikke de "alternative" medier, der skabte denne historie, men mainstream-medierne. Og enhver journalist eller forsker med respekt for sig selv kunne have vidst dengang, at det ikke passede. Det krævede ikke mere end en 10-dages seriøst arbejde for at finde ud af det(10). Det troværdige i dette tilfælde var de bøger, der allerede var blevet skrevet om spørgsmålet, samt netop de "alternative" medier, såvel som de spredte nyheder, parentetisk forekommende i de større publikationer rundt om i verden, og som sat sammen gav et klart billede af tingenes sammenhæng.

Når "mængden" eller "konsensus" bliver ophøjet til sandhedens kriterium, er vi ildstedt. Man deponerer sin sunde fornuft i en fremmed hånd. At erklære et monopol på sandheden er at foretage springet fra relativitetens verden, som er vores, ind i religionens absoluthed. Det er at erklære: Du skal tro og ikke undersøge! Og det er det, der er den grundlæggende fake, som forfalsker menneskelivet. For her på jorden kan vi ikke andet end efter bedste evne undersøge og stille spørgsmål, meddele vores tanker og bestræbe os på at forstå.

Den europæiske kultur har i århundreder – ja, i flere tusinde år – været kendetegnet ved sin "ratio" – ved fornuftens arbejde: Etablering og verificering af fakta, skelnen mellem sandhed og løgn, logisk tænkning, ræsonnement, forundring og nygerrighed, intellektuel flid, søgen efter viden og en tørst efter at forstå. Europas vej har været erkendelsens vej. Den kristne tro (troen på Guds Søn, som er Guds Ord, Guds Logos) har ikke annulleret menneskets fornuft, men derimod sat den til at arbejde endnu mere. En smuk julesalme i den ortodokse verden begynder med ordene: "Ved din fødsel, du Kristus vor Gud, bragte du os fornuftens lys". "Fornuft" betyder her at forstå sig selv og sit liv i forhold til Gud (som i Ordsprogenes Bog, hvor det er gudsfrygten, der giver forstand, erkendelse og visdom – Ordsp 1,1-7), men det betyder også at være sat i frihed til at se verden, sådan som den er, en "verdslig" verden uden dunkle magter og afguder. Et forgængeligt jordisk rige, som er Guds gave til mennesket, og som mennesket skal skaffe sig viden om, så det kan orientere sig i tilværelsen.

Og intet er til at foragte i denne forstandens søgen. Intet kan på forhånd stemples som ugyldigt

eller uværdigt. Ikke engang de små hjemmesider eller publikationer på internettet. Selv konspirationsteoriene, som jeg personlig ikke er tilhænger af, fordi de bygger på en oversimplificering af en ellers kompleks virkelighed, har deres berettigelse: De peger på den lille djævel, som er skjult i detaljerne; på de fakta, som modsiger den anerkendte fortolkning. De fremstiller et nyt forståelsesparadigme og har også deres lille ord at skulle have sagt i vores søgen efter at kende virkeligheden og forstå den.

Vores tid, som hylder konsensus, bevæger sig mere og mere i retning af det totalitære. Og det bekymrende er, at der er så lidt modstand mod det. Magten vil have det sidste ord – og den vil også få det, hvis der ingen reaktion forekommer. Modstanden er hovedsagelig konservatismens modstand – og derfor er konservatismen i dag fjende nummer ét. Om det så er i skikkelse af en Donald Trump eller af Rusland.

Skulle Tidehverv havne på Kulturministeriets censur-side, vil vi betragte det som en ære: En anerkendelse af vores indsats til forsvar for åndsfriheden.

Monica Papazu

1: Monica Papazu, "Submitted to Freedom", Christian Scholar's Review, Huntington College, Seattle Pacific University et al., XIX/4, June 1990, ss. 407-417.

2:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+RULE-165+DOC+XML+V0//EN&navigationBar=YES>.

3: Paul Yonnet, Voyage au centre du malaise français: L'antiracisme et le roman national, Paris, Gallimard, 1993.

4: http://aei.pitt.edu/29870/1/DE_CLERCQ_REPORT_INFO._COMM._POLICY.pdf.

5: Andrei P. Tsygankov, *Russophobia: Anti-Russian Lobby and American Foreign Policy*, New York, Palgrave Macmillan, 2009, s. xiii.

6:
<http://www.washingtonexaminer.com/seven-times-the-media-compared-trump-to-hitler/article/2610443>.

7:
https://docs.google.com/document/d/10eA5-mCZLSS4MQY5QG5ewC3VAL6pLkT53V_81ZyitM/edit.

8: <http://dailycaller.com/2017/03/10/harvard-smears-conservative-media-as-fake-news/>.

9: Nick Davies, *Flat Earth News: An Award-winning Reporter Exposes Falsehood, Distortion and Propaganda in the Global Media*, London, Chatto & Windus, 2008.

10: Monica Papazu, "La guerre par générosité: Du Kosovo à Bagdad", *Catholica*, 81/Automne 2003, ss. 44-59.

